

En stor del af naturtyperne og levestederne for arterne forudsætter, at der fortsat vil være landbrugsmæssig drift af arealerne, især lysåbne naturtyper som overdrev, enge m.v. Den indsats, der skal gennemføres af hensyn til arter og naturtyper, vil derfor i vid udstrækning ske ved tilpasninger af den nuværende drift, f.eks. i form af fastlæggelse af græsningsintensitet, ekstensivering og lignende. På visse arealer vil gennemførelse af indsatsprogrammet og på længere sigt opfyldelse af bevaringsmålsætningen kræve videregående begrænsninger som f.eks. undladelse af brug af pesticider og af omlæg og anden jordbearbejdning, gødskning, afvanding m.v.

I særlige tilfælde kan ophør af driften være nødvendig for at opfylde direktivforpligtelsen, ligesom pålæg om fortsættelse af en bestemt driftsform kan blive aktuel. Kravet om begrænsninger i ejerens rådighedsret kan også knytte sig til aktiviteter, der ikke er arealrelaterede men vedrører andre driftsforhold af betydning for tilstanden af den beskyttede naturtype eller det beskyttede levested.

Med forslaget § 19 a og §§ 19 c-19 d tilvejebringes de nødvendige hjemler til, at amtsrådet gennemfører indsatsprogrammet. Der skabes en ret og en pligt for amtsrådet til gennem en langsigtet, aktiv forvaltning at sikre bevaring og genopretning af de beskyttede naturtyper og de beskyttede levesteder.

Efter forslaget § 19 a er amtsrådet forpligtet til at gennemføre de foranstaltninger, som fremgår af Natura 2000-planen efter reglerne i lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområde, dvs. foranstaltninger, som er nødvendige for at undgå forringelse af naturtyper og levesteder for arter, som området er udpeget for, at undgå betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for, eller at sikre eller genoprette naturtypernes eller arternes bevaringsstatus.

Det forudsættes, at amtsrådet som udgangspunkt søger at opnå de nødvendige ændringer af driften ad frivillighedens vej gennem aftaler med lodsejeren, jf. § 19 c. Der kan f.eks. være tale om aftaler, hvorved lodsejeren forpligter sig til at lade et areal henligge i vedvarende græs eller at lade et areal afgræsse.

Hvis det ikke er muligt at indgå sådanne aftaler på rimelige vilkår, dvs. med en fornuftig balance mellem ydelse og modydelse, og inden for rimelig tid, skal amtsrådet træffe en afgørelse, der fastlægger de nødvendige indgreb i driften, jf. § 19 d. Det vurderes at være muligt at indgå aftaler i mange tilfælde, da der ofte vil være tale om arealer med begrænset landbrugsmæssig interesse.

Aftalerne vil typisk vedrøre driften af et areal inden for et internationalt naturbeskyttelsesområde men kan også vedrøre et areal uden for, hvis en regulering af anvendelsen af dette areal er nødvendig for opfyldelsen af bevaringsmålsætningerne for det internationale naturbeskyttelsesområde. Aftalerne kan vedrøre såvel arealanvendelsen som andre driftsforhold.

Det forudsættes, at amtsrådet, såfremt en aftale kun kan realiseres, når der foreligger f.eks. en landzonetiladelse eller en tilladelse efter vandløbsloven, drager omsorg for, at sådan tilladelse opnås.

Amtsrådet kan beslutte at genforhandle en aftale, hvis den påtænkte ændring ikke vil stride mod Natura 2000-planens bevaringsmålsætninger, eller hvis den eksisterende aftale ikke er tilstrækkelig til at opfylde forpligtelsen.

Hvor habitatdirektivets forpligtelse til at sikre gunstig bevaringsstatus kun kan opfyldes gennem indgreb over for driften eller andre foranstaltninger på et bestemt areal, og det ikke er muligt at indgå aftale herom, er det nødvendigt, at myndighederne har et redskab til at gennemtvinge kravet og dermed opfylde direktivforpligtelserne. Det er formålet med forslaget § 19 d. Et krav om begrænsninger i ejerens rådighedsret kan knytte sig til såvel arealanvendelsen som andre driftsforhold af betydning for tilstanden af den beskyttede naturtype eller det beskyttede levested.

Afgørelser efter § 19 d kan påklages til Naturklagenævnet, jf. § 78, stk. 1. Ifølge § 87 har rettidig klage opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet. Dette kan være påkrævet, hvis der er fare for ødelæggelse eller væsentlig forringelse af den udpegede lokalitet eller forstyrrelser, der indebærer betydelige konsekvenser for de arter, som området er udpeget for.

Afgørelser truffet efter § 19 d håndhæves efter de almindelige regler i loven om påbud og straf.

Aftaler efter § 19 c kan ikke håndhæves efter lovens almindelige regler, men hvis der konstateres misligholdelse, træffer amtsrådet afgørelse efter § 19 d om de nødvendige krav til driften eller om andre foranstaltninger.

Det foreslås endvidere, at afgørelser efter § 19 d kan tillægges såkaldt »bonusvirkning«, dels i forhold til forbudsbestemmelserne i lovens §§ 3 og 15-19, dels i forhold til anden lovgivning. Med »bonusvirkning« forstår, at behandlingen af afgørelsen efter § 19 d træder i stedet for behandlingen efter andre regler og under iagttagelse af de hensyn, der skal varetages efter disse regler. Herved opnås, at der ikke skal ske parallel sagsbehandling efter flere forskellige lovgivninger. Det forudsætter dog, at der er hjemmel hertil i de